

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในพื้นที่ของจังหวัดลำพูน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2555/2556 ในจังหวัดลำพูน ใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง อำเภอบ้านธิ อำเภอแม่ทา อำเภอเวียงหนองล่อง และอำเภอบ้านโฮ่ง มีจำนวนเกษตรกร 2,296 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน, 2556) ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2555/2556

อำเภอ	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2555/2556
1.เมืองลำพูน	709
2.ป่าซาง	812
3.บ้านโฮ้ง	15
4.แม่ทา	6
5.บ้านธิ	520
6.เวียงหนองล่อง	234
รวม	2,296

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน, 2556

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.1.2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

- 1) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane (1967) (สุชาติ, 2555) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยแทนค่าให้ n คือ ขนาดของตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5

แทนค่าในสูตรการคำนวณ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{2,296}{1+(2,296)(0.05)^2} \\ &= 340.65 \\ &= 341 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 341 คน

- 2) กำหนดหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอตามสัดส่วนประชากรในแต่ละอำเภอ ดังตาราง 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 การคำนวณหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	คำนวณสัดส่วนตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่าง
เมืองลำพูน	709	$\frac{(341 \times 709)}{2,296} = 105.30$	105
ป่าซาง	812	$\frac{(341 \times 812)}{2,296} = 120.59$	121
บ้านโฮ้ง	15	$\frac{(341 \times 15)}{2,296} = 2.22$	2
แม่ทา	6	$\frac{(341 \times 6)}{2,296} = 0.89$	1
บ้านธิ	520	$\frac{(341 \times 520)}{2,296} = 77.22$	77
เวียงหนองล่อง	234	$\frac{(341 \times 234)}{2,296} = 34.75$	35
รวม	2,296		341

3.1.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรในแต่ละอำเภอโดยใช้บัญชีรายชื่อของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2555/2556 ตามขนาดของตัวอย่างที่คำนวณได้ในแต่ละอำเภอ ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic random sampling) (กัลยา, 2555)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended questions) และคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและออกใบรับรอง

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับจำนำ

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตอนที่ 5 แบบสัมภาษณ์ปัญหา และอุปสรรคที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตอนที่ 6 แบบสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปรับปรุงโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกต่อไป

3.2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกข้าว รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร จำนวนแรงงานในครัวเรือน การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกที่ได้ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับโครงการรับจำนำที่ได้รับ ปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกที่เข้าร่วมจำนำ และการไถ่ถอนข้าวเปลือกที่จำนำคืน มีข้อคำถามทั้งหมด 13 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและออกใบรับรอง โดยถามระดับความพึงพอใจในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) การประชาสัมพันธ์โครงการรับจำนำข้าวเปลือก
- 2) ความพึงพอใจต่อผลผลิตข้าวเปลือกที่ผลิตได้
- 3) การได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ
- 4) การดำเนินการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกร
- 5) การจัดทำประชาคมเพื่อตรวจสอบข้อมูล
- 6) การออกใบรับรอง

มีข้อคำถามทั้งหมด 44 ข้อ โดยให้เกษตรกรประเมินความพึงพอใจต่อประเด็นในแต่ละข้อตามมาตรวัดของ Likert Scale (กัลยา, 2555) 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและออกใบรับรอง ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับจำนำ โดยถามระดับความพึงพอใจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การติดต่อเพื่อส่งมอบข้าวเปลือก
- 2) การตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก
- 3) การชั่งน้ำหนักข้าวเปลือก
- 4) การออกใบรับฝาก
- 5) การออกใบประทวนสินค้า

- 6) การติดต่อรับเงินจาก ธ.ก.ส. สาขา
- 7) ธรรมเนียมที่ไถ่ถอนข้าวเปลือกจากโครงการรับจำนำ

มีข้อคำถามทั้งหมด 48 ข้อ โดยให้เกษตรกรประเมินความพึงพอใจต่อประเด็นในแต่ละข้อตามมาตรวัดของ Likert Scale (กัลยา, 2555) 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับจำนำ ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน เท่ากับ	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

มีข้อคำถามทั้งหมด 15 ข้อ โดยให้เกษตรกรประเมินความคิดเห็นต่อประเด็นในแต่ละข้อตามมาตรวัดของ Likert Scale (กัลยา, 2555) 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน เท่ากับ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน เท่ากับ	เห็นด้วย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน เท่ากับ	ไม่แน่ใจ
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน เท่ากับ	ไม่เห็นด้วย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน เท่ากับ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 5 แบบสัมภาษณ์ปัญหา และอุปสรรคที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการรับจ่านำข้าวเปลือกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรได้รับจากการเข้าร่วมโครงการรับจ่านำข้าวเปลือก เป็นคำถามในลักษณะปลายเปิด (Open-ended questions) โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 6 แบบสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปรับปรุงโครงการรับจ่านำข้าวเปลือก เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการรับจ่านำข้าวเปลือกต่อไป เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปรับปรุงโครงการรับจ่านำข้าวเปลือก เป็นคำถามในลักษณะปลายเปิด (Open-ended questions) โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาและความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.2.1 การตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจพิจารณาคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำไปทดสอบต่อไป

3.2.2.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษา ไปทดสอบกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจ่านำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2555/2556 ในตำบลช่วงเปา อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ใช้ศึกษาจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ในตอนี่ 2 ความพึงพอใจต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและออกใบรับรอง

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการนำข้าวเปลือกไปส่งมอบที่หน่วยรับจำนำ และตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือก มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Reliability Coefficient ตามวิธีของ Cronbach (กัลยา, 2555) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์ในตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's alpha) ดังนี้

ตอนที่ 2 ได้ค่า $\alpha = 0.8230$

ตอนที่ 3 ได้ค่า $\alpha = 0.8378$

ตอนที่ 4 ได้ค่า $\alpha = 0.8523$ (ภาคผนวก ข)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เก็บข้อมูล โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไป สัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงาน เอกสาร สื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ตลอดจนข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบ กำกับรหัสของข้อมูล แต่ละข้อ เพื่อนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์
- 2) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์
- 3) สถิติที่ใช้ในการคำนวณ มีดังนี้
 - 3.1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

- 3.2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved